

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА НАПН УКРАЇНИ

Освітньо-наукова програма
підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому рівні вищої освіти у галузі 01 «Освіта / педагогіка»
за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» «Педагогічна освіта і освіта дорослих в Україні і зарубіжжі» /
«Pedagogical and Adult Education in Ukraine and Worldwide»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни: Неформальна педагогічна освіта

Викладач: Султанова Лейла Юріївна – доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу теорії і практики педагогічної освіти

Профіль викладача: <http://ipood.com.ua/data/Portfolio/Sultanova.pdf>

Контактний телефон: +38 099 05 11 583

E-mail: leilasultanova22.07@gmail.com

Сторінка дисципліни: <http://ipood.com.ua/phd-011/>

Консультації очні: понеділок та четвер з 14.00 до 15.00

Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю Viber (+38099 05 11 583) в робочі дні з 9.00 до 18.00

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Зміни, які відбуваються на всіх рівнях соціально-економічних систем, зумовлюють модернізацію суспільних процесів в Україні, зокрема в системі освіти. Реалізувати право на здобуття освіти можна шляхом формального, неформального та інформального видів, які держава повністю визнає й покликана створювати відповідні умови для їх розвитку. Неформальна освіта набуває особливого значення як у всьому світі, так і в Україні, адже вона є невід'ємною складовою навчання впродовж життя. Окрім цього неформальна освіта, яку людина отримує упродовж життя, сприяє розвитку соціокультурного, аксіологічного, комунікативного, пізнавального, мотиваційного і творчого потенціалів особистості, підвищуючи її конкурентоспроможність на ринку праці, а також дозволяє сформувати вміння активно брати участь в суспільних процесах і адаптуватися до культурного, етнічного та мовного різноманіття.

Забезпечити ефективність неформальної освіти педагога на сучасному етапі розвитку освіти відповідно до соціально-економічних умов інформаційного суспільства, на наш погляд, можливо шляхом підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 01 Освіта, педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки та опанування ними нормативним курсом «Неформальна педагогічна освіта».

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Неформальна педагогічна освіта» є сформувати у здобувачів готовність до навчання в умовах неформальної освіти в контексті неперервного професійного становлення, набуття ключових та спеціальних професійних компетентностей.

Передбачається самостійна дослідницька діяльність, проведення практичних, семінарських занять, індивідуальні завдання.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Неформальна педагогічна освіта» є формування наступних компетентностей та предметних результатів:

загальних компетентностей:

- **Аналітичні уміння.** Здатність до пошуку, відбору, аналізу й оброблення інформації, до формулювання самостійних тверджень, положень, оцінок. Здатність до організації і проведення фундаментальних, прикладних науково-педагогічних досліджень (**ЗК 1**).
- **Когнітивні уміння.** Здатність до здійснення класифікацій отриманого нового знання (визначення причинно-наслідкових зв'язків, принципів, сукупності методів тощо) за результатами емоційного переживання і осмислення рангу наукової новизни власного наробку. Здатність планувати та керувати власним часом (**ЗК 2**).
- **Критична самооцінка.** Здатність визначати та задовольняти потреби особистісного та наукового розвитку на основі рефлексивного аналізу власних результатів дослідження, викладацької діяльності (**ЗК 3**).

фахових компетентностей:

- продуктивна **фахова комунікація українською мовою.** Володіння методами опису, ідентифікації й класифікації ключових понять у сфері наукової професійної комунікації; уміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію щодо підготовки наукових текстів в усній і писемній формі у різних наукових сферах (освітні, педагогічні науки, філологія, культурологія тощо); уміння добирати мовні засоби з метою репрезентації власних результатів дослідницького пошуку, здатність застосовувати знання про особливості підготовки наукової доповіді, виступу, презентації у предметній галузі; здатність організувати дослідницько-інноваційну групову роботу щодо популяризації наукових результатів у вітчизняному і міжнародному науковому середовищі через посередництво засобів наукової фахової української мови. Уміння здійснювати літературне і наукове редагування текстів, добирати цитатний матеріал, нормативно оформляти покликання; здатність коригувати власні мовні огріхи, виявляти високий рівень мовно-комунікативної культури в освітньо-науковій діяльності (**ФК.3**);
- **здатність використовувати інформаційні ресурси** в галузі сучасних інформаційних технологій для вирішення експериментальних і практичних завдань; здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в предметній сфері для вирішення локальних та глобальних завдань сучасного освітньо-інформаційного простору (**ФК.5**);
- **уміння педагогічного проектування** навчання дорослих, здатність до організації і проведення інтерактивних навчальних занять; уміння використовувати набуті знання у професійній і громадській діяльності; здатність застосовувати набуті знання, сучасні досягнення з педагогіки, психології та їх субдисциплін, інших наук у професійній діяльності. Здатність використовувати інформаційні технології для успішного проектування, організації викладацької і науково-дослідницької діяльності (**ФК 12**).

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування і тощо.

Під час сесії формат очний (*offline / Face to face*), у міжсесійний період - дистанційний (*online*).

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання дисципліни «Неформальна педагогічна освіта» можна вважати успішними за умови досягнення **програмних результатів:**

- здатність розв'язувати проблеми викладацької діяльності, удосконалення змісту, форм, методів навчання шляхом використання можливостей сучасних інноваційних технологій у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих (**ПРН 7**);
- здатність проектувати власне професійне сходження у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих (**ПРН 19**).

Форми і методи діагностики успішності навчання: дискусії, тренінг, симуляція, портфоліо, усна доповідь, презентація.

ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг – 30

Кількість годин: лекції – 2, семінарські заняття / практичні / лабораторні – 12.

Вид заняття	Кількість годин
лекції	2
семінарські заняття / практичні / лабораторні	12
самостійна робота	16

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
3,4	3,4	6,7	011 Освітні, педагогічні науки	1	2	залік	вибіркова

ПРЕРЕКВІЗИТИ

Ефективність вивчення дисципліни «Неформальна педагогічна освіта» значно підвищиться, якщо здобувач зацікавлений у пошуку можливості для розвитку професійно значущих знань, умінь і навичок, способів мислення, інших особистісних якостей, а також способу їх використання задля самореалізації особистості як професіонала; має навички самостійної роботи з різними джерелами інформації й використання сучасних освітніх технологій у власній педагогічній діяльності; обізнаний із понятійним апаратом освітнього процесу, базовими методологічними і теоретичними засадами неперервної освіти і освіти дорослих.

ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ /ОБЛАДНАННЯ

У період сесії використовується медіапроектор; бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачами з приводу проведення занять та консультацій.

У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, методистом, викладачами та підготовки (друку) роздаткового матеріалу.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Положення «Про аспірантуру і докторантуру» в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Положення «Про забезпечення якості освіти в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про політику академічної доброчесності в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про порядок реалізації права на академічну мобільність в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про оцінювання результатів навчання у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про визнання результатів неформальної освіти у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України» та ін.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Згідно з розкладом	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Теоретичні й нормативно-правові засади підготовки педагога до неформальної освіти. Тема 1. Неформальна педагогічна освіта в системі неперервної освіти та людського розвитку.	Лекція (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Презентація, роздатковий матеріал	2; 5; 6; 11.	Завдання для самостійної роботи: 1. Проаналізувати наявне нормативно-правове забезпечення неформальної освіти. 2. Укласти список джерел у стилі APA з означеної проблеміза останні 5 років.	Від 1 до 10 балів	Згідно з розкладом
Згідно з розкладом	Тема 2. Види програм неформальної педагогічної освіти.	Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (6 год.)	Методичні рекомендації; методичні матеріали, що забезпечують виконання практичної роботи слухачів; наочність та засоби технічного забезпечення	1; 8; 10; 12.	Завдання для самостійної роботи: 1. Описати найбільш поширені програми неформальної педагогічної освіти. 2. Проаналізувати основні відмінності програм неформальної педагогічної освіти від інших освітніх програм.	Від 1 до 10 балів	Згідно з розкладом
Згідно з розкладом	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Методичне забезпечення неформальної педагогічної освіти. Тема 3. Інноваційні форми і методи неформальної педагогічної освіти.	Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (2 год.)	Презентація, роздатковий матеріал, методичні рекомендації	7; 9; 11; 12.	Завдання для самостійної роботи: 1. Описати інноваційні форми неформальної педагогічної освіти. 2. Проаналізувати сучасні методи неформальної педагогічної освіти.	Від 1 до 10 балів	Згідно з розкладом

Згідно з розкладом	Тема 4. Планування професійного розвитку педагога засобами неформальної освіти.	Семінарське заняття (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Презентація, роздатковий матеріал, методичні рекомендації	3; 4; 7; 9; 11; 12.	Завдання для самостійної роботи: 1. Скласти індивідуальне портфоліо. 2. Розробити індивідуальну програму-траєкторію самовдосконалення та творчого професійного саморозвитку. Індивідуальне науково-дослідне завдання: Підготувати презентацію професійного розвитку педагога засобами неформальної освіти.	Від 1 до 10 балів Від 1 до 20 балів	Згідно з розкладом
--------------------	--	--	---	---------------------	--	--	--------------------

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: виконання індивідуального завдання (підготовка усного виступу і презентації з проблеми неформальної педагогічної освіти); колоквиум, завдання для самостійної роботи.

Форма контролю: залік.

Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою, складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається максимально 60 балів, і рейтингу з атестації (екзамен, залік) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні /семінарські заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і майбутнього доктора філософії на першому занятті.

Рівень знань умінь та навичок з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»)

«2» - «незадовільно» - здобувач знає та частково розуміє базовий навчальний матеріал. Аспірант не орієнтується у термінології, не здатний самостійно виконати завдання. Потребує значного втручання викладача у процесі організації навчальної, самостійної роботи.

«3» - «задовільно» - здобувач знає та розуміє базовий лекційний, законодавчий та навчальний матеріал. Орієнтується в понятійному апараті, Може оформлювати й оприлюднювати результати аудиторної і самостійної навчальної діяльності, але переважно з підтримкою викладача

«4» - «добре» - здобувач знає, розуміє, використовує базовий лекційний, законодавчий та навчальний матеріал, здатний аналізувати тенденції неформальної педагогічної освіти. Має незначні труднощі під час підготовки до аудиторних занять, висловленні власних суджень.

«5» - «відмінно» - здобувач знає, розуміє, використовує не лише базовий, лекційний, законодавчий та навчальний матеріал; залучає для аналізу зарубіжні джерела, користується додатковими ресурсами для розвитку професійних компетентностей. Демонструє високий ступінь самостійності висловлення.

Згідно з Положенням «Про оцінювання результатів навчання у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України» контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, семінарських занять і має на меті перевірку рівня мовнокомунікативної компетентності. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять з дисципліни «Неформальна педагогічна освіта» – виконання індивідуального завдання (підготовка усного виступу і презентації з проблеми неформальної педагогічної освіти); колоквиум, завдання для самостійної роботи.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні, або на окремих його завершальних етапах.

Підсумковий контроль включає залік відповідно переліку питань розроблених викладачем.

Результати поточного та підсумкового контролю визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

При визначенні рейтингу здобувача враховуються бали, які він отримує під час семінарських, практичних занять та за самостійну роботу. Бали за поточну освітню діяльність визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 12, що становить не більше 60 сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни. Бали за підсумками проведення заліку або іспиту визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 8, що становить не більше 40 балів сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Залікова робота	Сума
Модуль I/II			Індивідуальне завдання		
T1	T2	T3		T4	
10	10	10	10	20	100

T1, T2 ... – теми модулів.

Примітка. Отримання 20 балів за індивідуальне завдання є необхідною умовою допуску здобувача до підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Авшенюк Н. М. Тенденції розвитку транснаціональної вищої освіти у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.: монографія. Київ: Інститут обдарованої дитини, 2015. 450 с. <http://ipood.com.ua/e-library/pozaplanova-produkciya/tendenci-rozvitku-transnacionalno-vischo-osviti-u-drugiy-polovini-hh--na-pochatku-hh-stolittya/>
2. Зарубіжний досвід професійної підготовки педагогів : аналітичні матеріали / [Авшенюк Н.М., Дяченко Л.М., Котун К.В., Марусинець М.М., Огієнко О.І., Сулима О.В., Постригач Н.О.]. – Київ : ДКС «Центр», 2017. – 83 с. [https://lib.iitta.gov.ua/708029/1/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96_%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8_2017_%D0%BE%D1%81%D1%82.%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%B0%D0%BD%D1%82%20\(1\).PDF](https://lib.iitta.gov.ua/708029/1/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96_%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8_2017_%D0%BE%D1%81%D1%82.%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%B0%D0%BD%D1%82%20(1).PDF)
3. Коваль К.О. Розвиток «soft skills» у студентів — один з важливих чинників працевлаштування // Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2015. – №2. – Режим доступу: <https://visnyk.vntu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/827>
4. Концепція розвитку педагогічної освіти в Україні (2018). – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>.
5. Лазаренко Н. Професійна підготовка вчителів у педагогічних університетах України в умовах євроінтеграції: монографія. – Вінниця: ТОВ «Друк плюс», 2019. – 365 с. http://ipood.com.ua/data/avtoreferaty_i_dysertatsii/2020/LAZARENKO_diser_pas.pdf
6. Луговий В.І. Проблема освітньої якості у Стратегії розвитку вищої освіти в Україні // Вісник Національної академії педагогічних наук України. – 2020. – Т.2. – №2. – Режим доступу: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/74>
7. Сотська Г.І. Проблеми сучасної педагогічної освіти в Україні у вимірах Євроінтеграційних процесів / Галина Сотська // Освіта для сучасності – Edukacja dla współczesności: зб. наук. пр.: у 2 т./ Мін-во освіти і науки України, НАПН України, НТУ імені М.П. Драгоманова, Комітет педагогічних наук Польської академії наук, Наукове товариство «ПольщаУкраїна», Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Асоц. Ректорів пед. ун-тів Європи; редкол.: В.Г. Кремень (голова), В.П. Андрущенко, Н.Г. Ничкало, Ф. Шльосек (заст. голови); Л. Лук'янова, Л. Макаренко, О. Падалка [та ін.] (члени редколегії). – Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – Т. 1. – С. 444-450. https://lib.iitta.gov.ua/706279/1/%D0%A1%D0%BE%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%93.%D0%86.%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0-%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D1%89%D0%B0.PDF
8. Посібник для тренерів неформальної освіти. Ідеї. Натхнення. Рішення. Київ: Інша освіта, 2015. 103 с.
9. Архипова С. П. Основи андрагогіки: навчальний посібник. Черкаси; Ужгород, 2002. 184 с.
10. Лук'янова Л. Б. Аніщенко О. В. Освіта дорослих: короткий термінологічний словник. Київ, Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2014. 108 с.
11. Урдзе Т. Посібник для фахівців з освіти дорослих. Київ : ТОВ «Золоті Ворота», 2013. 84 с.
12. Якою має бути політика навчання дорослих в Україні? Аналітичний звіт. / Р. Колишко, О. Лазоренко. Київ : Проект «Громадянська синергія», 2018. 52 с.
13. Василькова Т. А. Основы андрагогики: учебное пособие. Москва: КНОРУС, 2009. 256 с.
14. Дрешер Ю. Н. Андрагогика. Современные технологии в подготовке и проведении учебного процесса: учеб.-метод. пособие. Казань: Медицина, 2017. 64 с.
15. Дьяченко Л. С. Теория образования взрослых: учебно-методический комплекс. Витебск: УО «ВГУ им. П.М. Машерова», 2012. 71 с.
16. Кукуев А. И. Андрагогическая подготовка преподавателя мегавуза: содержательный аспект: учебно-методическое пособие. Ростов-на-Дону: Булат, 2008. 160 с.

17. Основы андрагогики: учеб. пособие для студентов высш. пед. учеб. заведений / И. А. Колесникова, А. Е. Марон, Е. П. Тонконогая и др. ; под ред. И. А. Колесниковой. Москва : Академия, 2003. 240 с.
18. Технології професійного розвитку педагогів в умовах формальної і неформальної освіти: практичний посібник / М. П. Вовк, Г. І. Сотська, Н. О. Філіпчук, Ю. В. Грищенко, С. О. Соломаха, Л. Ю. Султанова, Н. С. Гомеля. Київ: Талком, 2019. 320 с.
19. Чернявская А. Г. Андрагогика : практ. пособие для вузов. 2-е изд., испр. и доп. Москва : Юрайт, 2019. 174 с.

Додаткова

1. Жуковський В. М., Шустак Ю. І. Неформальна освіта дорослих як відповідь на виклики сьогодення (канадський досвід). Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр. Київ. 2016. No1. С. 71–80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OD_2016_1_11 (дата звернення: 17.06.2018).
2. Крулько І. Чи потрібна в Україні неформальна освіта? URL: <http://www.pravda.com.ua/columns/2015/03/10/7061058/> (дата звернення: 03.10.2018).
3. Огієнко О. І. Неформальна освіта дорослих в умовах глобалізації та інтеграції: виклики та можливості. Концептуальні засади розвитку освіти дорослих: світовий досвід, українські реалії і перспективи : збірник наукових статей / за ред. В. Г. Кременя, Н. Г. Ничкало. Київ: Знання України, 2018. С. 80–86.
4. Жуковський В. М., Шустак Ю. І. Неформальна освіта дорослих як відповідь на виклики сьогодення (канадський досвід). Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр. Київ. 2016. No1. С. 71–80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OD_2016_1_11 (дата звернення: 17.06.2018).
5. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: монографія / С. О. Сисоєва, А. М. Алексюк, П. М. Воловик та ін.; за заг. ред. С. О. Сисоєвої. Київ : Віпол, 2001. 510 с.
6. Платонова А. Неформальна освіта в культурі: довгострокові внески з високими відсотками. Українська правда. Культура. 2016. 29 березня. URL: <http://life.pravda.com.ua/culture/2016/03/29/209983> (дата звернення 30.01.2019).
7. Посібник для тренерів неформальної освіти. Ідеї. Натхнення. Рішення. Київ : Інша освіта, 2015. 103 с.
8. Рассказова О. Л. Неформальна освіта дорослих у контексті показників людського розвитку. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. No 7 (71). С. 116–125.
9. Рассказова О. Л. Освітні івенти як засіб формування громадянськості в неформальній освіті дорослих. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки: збірник наукових праць. 2017. Вип. 3 (35). С. 269–280.
10. Рассказова О. Л. Оформлення навчально-методичних і наукових видань дослідника як складова академічної культури СумДПУ. Академічна культура дослідника в освітньому просторі: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (17 травня 2018 року, м. Суми) / за ред. О. М. Семеног. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. С. 54–58.
11. Рассказова О. Л. Провайдери неформального навчання дорослих як суб'єкти освітньої діяльності. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. Випуск XVIII. Мелітополь: Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Б. Хмельницького. 2017. No 2 (19). С. 178–185.
12. Рассказова О. Л. Соціально-економічні умови розвитку неформальної освіти дорослих. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. Київ; Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2018. Вип. 50. С. 81–84.
13. Рассказова О. Л. Феномен неформальної освіти дорослих як педагогічної категорії. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. / редкол.: Т. І. Сущенко (голов. ред.) та ін. Запоріжжя: КПУ, 2017. Вип. 54 (107). С. 203–212.
14. Рассказова О. Л. Фестивалі неформальної освіти дорослих у контексті сучасних суспільних викликів. Розвиток професійної майстерності педагога: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (26–27 квітня 2018 року, м. Тернопіль) / укладачі В. Є. Кавецький, А. В. Вихрущ, О. Я. Жизномірська, І. І. Гавришак, С. Б. Гах. Тернопіль: СМП «Тайп» Ю 2018. С. 271–272.

15. Рассказова О. Л. Ціннісні аспекти організації фестивалів неформальної освіти дорослих Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірник матеріалів III-ої Всеукраїнської Інтернет- конференції (18 квітня 2018 р., м. Київ). У 2-х ч. Ч. 1./ наукова редакція, упорядкування: В. В. Сидоренко, Я. Л. Швень. Київ: Агроосвіта, 2018. С. 178–180.
16. Самодумська О. Л. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх науково-педагогічних працівників до навчання дорослих в умовах неформальної освіти : монографія. Запоріжжя : АА Тандем, 2019. 380 с.

Періодична література

«Естетика і етика педагогічної дії»

«Освіта дорослих: теорія, практика, досвід»

«Порівняльна професійна педагогіка»

Затверджено рішенням вченої ради Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (протокол №9 від 30.09.2020 р.).